

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๖/๒๕๔๘

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคไทยพิทักษ์ไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทย เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ภายใน ๑๘๐ วัน พรรคไทยพิทักษ์ไทยได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง จำนวน ๓ สาขา ดังนี้

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๑/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลปากตะโก อำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๘ คน

วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลห้วยกระเจา อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๐ คน

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๖/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลพระยืน อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๑ คน

เมื่อครบกำหนด ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทย คือ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ พรรคไทยพิทักษ์ไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคและรายงานการรับสมาชิกพรรค ดังนี้

วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๐๕ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลวังฆมฏ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๗ คน (ประชุมจัดตั้งสาขาพรรค วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗)

วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ส่งทะเบียนสมาชิกพรรค (แบบ ท.พ. ๔) จำนวน ๗,๐๕๕ คน พร้อมใบสมัครสมาชิกพรรค (รับสมัครสมาชิกพรรคระหว่างวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗)

วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๗ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๑๗/๒๕ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลบางม่วง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๐ คน

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณารับรองการจัดตั้งสาขาพรรคไทยพิทักษ์ไทย เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ จำนวน ๓ สาขา ได้แก่ สาขาพรรค ลำดับที่ ๒ จังหวัดกาญจนบุรี สาขาพรรค ลำดับที่ ๓ จังหวัดขอนแก่น และสาขาพรรค ลำดับที่ ๔ จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนสาขาพรรค ลำดับที่ ๑ จังหวัดชุมพร นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตรวจสอบแล้วพบว่า การจัดตั้งสาขาพรรค ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามข้อบังคับพรรคไทยพิทักษ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๕๗ เนื่องจากผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคไม่ครบองค์ประชุม นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๑ จังหวัดชุมพร

นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า พรรคไทยพิทักษ์ไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กล่าวคือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรค ระหว่างวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ พรรคไทยพิทักษ์ไทยมีสาขาพรรคการเมือง ๓ สาขา คือ สาขาลำดับที่ ๒ จังหวัดกาญจนบุรี สาขาลำดับที่ ๓ จังหวัดขอนแก่น และสาขาลำดับที่ ๔ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่ครบทุกภาคตามที่กฎหมายกำหนด จึงมีเหตุให้ยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ ให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้แจ้งผู้ร้องทราบ และส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องทราบ เพื่อให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ

ผู้ถูกร้องมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าการประชุมจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๑ จังหวัดชุมพร มีความบกพร่อง เพราะฝนตกหนัก ทำให้องค์ประชุม

ไม่ครบ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ทั้งนี้ พรรคไทยพิทักษ์ไทยได้ชี้แจงเพิ่มเติมโดยยื่นยันถึงอุดมการณ์ทางการเมือง และการดำเนินกิจกรรมของพรรคไทยพิทักษ์ไทยด้วยความศรัทธาอย่างแท้จริง รวมทั้งได้ดำเนินการจัดหาสมาชิก จำนวน ๗,๐๕๕ คน และจัดตั้งสาขาพรรค ๓ สาขา (ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) แต่มีอุปสรรคในการจัดตั้งสาขาพรรคภาคใต้เท่านั้น

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง และคำชี้แจงของผู้ถูกร้องมีเพียงพอในการพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง คือ พรรคไทยพิทักษ์ไทยไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ เป็นเหตุให้ยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ และ มาตรา ๖๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๕ “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑)ล๑

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้นำศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

๑)ล๑”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคไทยพิทักษ์ไทยมิได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กล่าวคือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทย พรรคไทยพิทักษ์ไทยต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาค ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อย ภาคละหนึ่งสาขา ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ระหว่างวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ พรรคไทยพิทักษ์ไทยสามารถจัดหาสมาชิก จำนวน ๗,๐๕๕ คน เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด แต่การจัดตั้งสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ปรากฏว่า พรรคไทยพิทักษ์ไทยมีสาขาพรรคการเมืองเพียง ๓ สาขา ที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับรอง คือ สาขาลำดับที่ ๒ จังหวัดกาญจนบุรี สาขาลำดับที่ ๓ จังหวัดขอนแก่น และสาขาลำดับที่ ๔ จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนสาขาลำดับที่ ๑ จังหวัดชุมพร นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรอง เนื่องจากการประชุมจัดตั้งสาขาพรรคไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคไทยพิทักษ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๕๗ โดยผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคไม่ครบองค์ประชุม ดังนั้น การจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองของพรรคไทยพิทักษ์ไทยจึงไม่ครบทุกภาคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ประกอบกับพรรคไทยพิทักษ์ไทยมีหนังสือชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าการประชุมจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๑ จังหวัดชุมพร มีอุปสรรคฝนตกหนัก จึงมีผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคไม่ครบองค์ประชุม ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคไทยพิทักษ์ไทย ระหว่างวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ พรรคไทยพิทักษ์ไทยจัดตั้งสาขาพรรคไม่ครบทุกภาค ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงให้ยุบพรรคไทยพิทักษ์ไทย

นายสุธี สุทธิสมบุรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ